

# Hormoonverstoorders: verontrustende stoffen

- 03 september 2020

- door Pierre Dewaele



Een groot aantal chemische stoffen in pesticiden, vlamvertragers en plastics veroorzaakt gezondheidsproblemen, zoals onvruchtbaarheid, diabetes en afwijkingen van de ontwikkeling van de hersenen. Dat zijn de conclusies van analyses van een honderdtal studies.

Een groep experts in milieugezondheid onder de leiding van de *NYU Grossman School of Medicine* heeft de studies doorgenomen die de laatste 5 jaar werden gepubliceerd over hormoonverstoorders en heeft de Amerikaanse en Europese reglementering ad hoc

onder de loep genomen. Die chemische stoffen interfereren met de werking van de hormonen.

De nieuwe rapporten betreffen met name perfluoroalkylderivaten, toxines die in antikleefpannen en waterdichte kleding zit, en bisfenolen, stoffen die worden gebruikt in plastic en de binnenkant van conservenblikken.

In nieuwe studies werd een correlatie gevonden tussen blootstelling aan die chemische stoffen, die in industriële en huishoudelijke producten zitten, en obesitas, endometriose, abnormale en pijnlijke groei van weefsels buiten de baarmoeder, en een polycysteus-ovariumsyndroom.

De auteurs vonden 17 links tussen bepaalde ziektes en hormoonverstoorders. Die vullen dus de lijst van 15 andere links aan die al in 2015 werden beschreven door de *United Nations* en de WGO. Volgens nieuwe ontdekkingen kunnen bisfenolen en bepaalde pesticiden het sperma beschadigen. Ook werd een correlatie vastgesteld tussen problemen van de gezondheid van de hersenen zoals een lager IQ en aandachtsstoornissen en het gebruik van vlamvertragers en bepaalde pesticiden.

Verder onderzoek is vereist om de oorzaken en de effecten ervan beter te omschrijven. Er moeten echter nu al dringend maatregelen worden genomen. Mensen betalen daar immers al een prijs voor in de vorm van ernstige, chronische gezondheidsproblemen.

Bij analyse van de gezondheidspolitiek ad hoc stelden de vorsers vast dat niet in alle landen een coherente definitie van hormoonverstoorders wordt gehanteerd. De auteurs maken zich zorgen omdat de huidige Amerikaanse wetgeving enkel gebaseerd is op blootstelling aan hoge hoeveelheden chemische stoffen en niet op dagelijkse blootstelling aan kleine hoeveelheden gedurende vele jaren. Er werd onlangs namelijk aangetoond dat kleine hoeveelheden chemische stoffen cumulatieve schadelijke effecten hebben.

Verder onderzoek is vereist om de effecten op de gezondheid die in die studie werden vastgesteld te bevestigen of te ontkrachten en om de economische kosten van blootstelling aan die chemische stoffen te evalueren. Volgens de studie heeft het agentschap voor milieubescherming eind jaren negentig een protocol opgesteld om die chemische stoffen beter te reglementeren. Maar in feite blijkt dat er weinig vooruitgang is geboekt, grotendeels door gebrek aan overtuigende studies en door hardnekkig gelobby van de chemische en de verwerkende industrie.

## **Referenties**

